

25 LET DRUŠTVA ZA OPAZOVANJE IN PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE //Tomi Trilar

Začelo se je z ustanovno skupščino 8. 12. 1979 ob 15h v prostorih Fakultete za elektrotehniko, Tržaška cesta 25. Skupščine se je udeležilo 76 ustanovnih članov, ki so postavili temelje *Društvu SR Slovenije za opazovanje in proučevanje ptic*. Istega dne je bila tudi prva seja Izvršilnega odbora v sestavi MIHA ADAMIČ, IVO A. BOŽIČ, IZTOK GEISTER, JANEZ GREGORI, PETER GROŠELJ, ANDREJ KNAVS, BOŽIDAR MAGAJNA, MIŠO SERAJNIK, BORUT ŠTUMBERGER in DARE ŠERE. Že 20. 2. 1980 je bilo novim zakonskim predpisom ustrezno ime društva spremenjeno v *Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije* (DOPPS), ki ga nosi še danes. Prvi predsednik društva je bil JANEZ GREGORI (1979–1983), sledili pa so RUDOLF TEKAVČIČ (1983–1992), FRANCI JANŽEKOVIČ (1992–1996), ANDREJ BIBIČ (1996–1997), BORUT ŠTUMBERGER (1997–1998), PETER TRONTELJ (1998–2004) in SLAVKO POLAK (od 2004 dalje). Podpredsedniki so bili ANDREJ O. ŽUPANČIČ (1983–1992), FRANC BRAČKO (1992–1998), TOMAŽ JANČAR (1999–2001), PRIMOŽ KMECL (2001–2004) in BOGDAN LIPOVŠEK (od 2004 dalje).

Za začetni zagon društva imajo največ zaslug tajniki društva, ki so nosili levji delež administrativnega in organizacijskega bremena, BOŽIDAR MAGAJNA (1979–1982), ANDREJ SOVINČ (1982–1983), TOMI TRILAR (1983–1988) in PETER TRONTELJ (1988–1995). Januarja 1994 se je začela postopna profesionalizacija društva in funkcijo tajnika je postopoma prevzemal honorarni poslovni sekretar ALEKSANDER BULATOVIČ, ki ga je marca 1995 zamenjal BORUT MOZETIČ. Ustanovljena je bila *Pisarna DOPPS*, ki sta jo doslej vodila dva direktorja, ANDREJ BIBIČ (druga polovica 1999–2000) in TOMAŽ JANČAR (od 2001 dalje), ki je velik delež bremena v prvi polovici 2001 prepustil pomočniku direktorja LEONU KEBETU (2001). V *Pisarni DOPPS* je trenutno zaposlenih 14 ljudi, do danes pa se jih je zvrstilo 21: NIKI ADLEŠIČ, NADA BELE, ANDREJ BIBIČ, LUKA BOŽIČ, IGOR BRAJNIK, DAMIJAN DENAC, ANDREJ FIGELJ, ANA FRELJH, TOMAŽ JANČAR, LEON KEBE, BRANKO KOREN, ANDREJ MEDVED, BARBARA MIHELIČ, TOMAŽ MIHELIČ, BORUT MOZETIČ, MATEJA NOSE MAROLT, NEVENKA PFAJFAR, BORUT RUBINIČ, POLONA SLADIČ, NATAŠA ŠALAJA in BARBARA VIDMAR. Blagajniki so bili BOŽIDAR MAGAJNA (1979–1980), DARE ŠERE (1980–1988), TOMAŽ JANČAR (1988–1992), TATJANA ČELIK (1992–1996), VALERIJA STREŽEK (1996–1997) in NATAŠA ADLEŠIČ BARBA (1997–2001). Zaradi nove zakonodaje in obsega dejavnosti se je že konec devetdesetih finančno poslovanje DOPPS tako povečalo in zapletlo, da je bilo treba najeti zunanje računovodske storitve.

Omenimo še Izvršilni odbor (sedaj Upravni odbor), v katerem je doslej sodelovalo 57 članov: MIHA ADAMIČ, NATAŠA ADLEŠIČ BARBA, KATARINA ALEŠ, ANDREJ BIBIČ, DEJAN BORDJAN, IVO A. BOŽIČ, LUKA BOŽIČ, FRANC BRAČKO, ALEKSANDER BULATOVIČ, TATJANA ČELIK, DAMIJAN DENAC, KATARINA DENAC (SENEGAČNIK), IZTOK GEISTER, MARJAN GOBEC, JANEZ GREGORI, PETER

GROŠELJ, VOJKO HAVLIČEK, TOMAŽ JANČAR, FRANCI JANŽEKOVIČ, LEON KEBE, DUŠAN KLENOVŠEK, PRIMOŽ KMECL, ANDREJ KNAVS, URŠA KOČE, LUKA KOROŠEC, KAJETAN KRAVOS, BOGDAN LIPOVŠEK, BOŽIDAR MAGAJNA, BOJAN MARČETA, SERGEJ D. MATVEJEV, TOMAŽ MIHELIČ, BORUT MOZETIČ, MIRO PERUŠEK, SLAVKO POLAK, ANDREJA RAMŠAK, ŽIGA IZTOK REMEC, BORUT RUBINIČ, MIŠO SERAJNIK, JAKOB SMOLE, DUŠAN SOVA, ANDREJ SOVINČ, VALERIJA STREŽEK, BOŠTJAN SURINA, ŽELJKO ŠALAMUN, DARE ŠERE, SIMON ŠIRCA, ANDREJ ŠORGO, BORUT ŠTUMBERGER, RUDOLF TEKAVČIČ, TOMI TRILAR, PETER TRONTELJ, DENIS VENGUST, JANA VIDIC, MILAN VOGRIN, IZTOK VREŠ, AL VREZEC, EVA VUKELIČ in ANDREJ O. ŽUPANČIČ. Kar 21 let je v društvenih organih upravljanja sodeloval DARE ŠERE, sledi pa mu TOMI TRILAR z 20-letnim stažem.

Za častna člana DOPPS sta bila na ustanovni skupščini imenovana ALEŠ BEBLER in SERGEJ D. MATVEJEV. Omenimo še nosilce DOPPSovega priznanja *Aviana* za dosežke pri varstvu ptic: BRANKO KAMENIK in MILAN VOGRIN (1989), Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj (1989), MIRO VAMBERGER (1993), MARTA KOLARIČ (1994), Hotel Ilirija (1995), MIRAN OTOREPEC (1995), PERUTNINA PTUJ (1998), krajani Podpeča (1998), vaščani Biša (1999), Tovarna sladkorja Ormož (2000), Odbor za rešitev Save Dolinke (2000), zaposleni na mejnem prehodu Lazaret (2001), TOMISLAV KUMP in Elektro Ljubljana, nadzorništvo Vrhnika (2003) in GIAN FRANCO VINCOLETTA (2004) ter *Zlatega Legata* za najboljše domače delo s področja ornitologije: TIHOMIR MAKOVEC, IZTOK ŠKORNIK in LOVRENC LIPEJ (1998), IVO A. BOŽIČ (1999), TOMAŽ MIHELIČ, AL VREZEC, MIRO PERUŠEK in JOŽE SVETLIČIČ (2000), DAMIJAN DENAC (2001) ter TOMI TRILAR (2002). DOPPS je leta 1995 na slovesnosti ob otvoritvi *Evropskega leta varstva narave v Sloveniji* prejel nagrado Ferdinanda Seidla, ki jo Prirodoslovno društvo Slovenije podeljuje za dosežke v naravovarstvu.

Organi društva so se na začetku delovanja v glavnem sestajali v knjižnici Prirodoslovnega muzeja Slovenije (PMS) na Prešernovi 20, predavanja pa so potekala tu in tam od fakultet do osnovnih šol, do prostorov Fotokino kluba Diana do različnih gostinskih lokalov. Šele dobro desetletje po ustanovitvi je PMS DOPPSu omogočil ureditev prvih pravih društvenih prostorov na Žibertovi 1 (november 1991–september 2000), za kar se mu ob tej priložnosti najlepše zahvaljujemo. Potem se je DOPPS preselil v najete prostore na Prvomajski 9 (oktober 2000–konec 2003) in pred kratkim v svoje lastne prostore na Tržaški 2 (od 2004).

DOPPSova periodika

Prva številka slovenskega ornitološkega časopisa *Acrocephalus* je bila predstavljena 14. 3. 1980 na slavnostni seji Uredniškega sveta na domu glavnega urednika v Naklem. IZTOK

2: Najmočnejši top v naravovarstveni bitki se imenuje znanje. Če ga znamo pravilno uporabljati, je zmaga zagotovljena.
foto: Tomaž Mihelič

3: Tovarna sladkorja v Ormožu je za posluš do varstva ptic leta 2000 prejela prestižno nagrado Aviano. Gospodarski razvoj še ne pomeni nekaj nujno slabega za naravo.
foto: Borut Štumberger

GEISTER je kot glavni urednik reviji *Acrocephalus* posvetil kar 20 let (1980–1999) svojega strokovnega ornitološkega udejstvovanja, sledila sta mu BORUT ŠTUMBERGER (1999–2001) in AL VREZEC (2002 do danes). Urednik je že v prvem uredniškem odboru k delu pri reviji pritegnil kopico strokovnjakov, ki so delovali na ozemlju Slovenije: IVA A. BOŽIČA, JANEZA GREGORIJA, BOŽIDARIJA MAGAJNO, SERGEJA D. MATVEJEVA, RADA SMERDUJA, DARETA ŠERETA in ANDREJA O. ŽUPANČIČA.

Na ornitološkem, terminološkem, oblikovnem, tehničnem in drugih področjih je glavnim urednikom pri uredniškem delu pomagala obsežna ekipa strokovnjakov. Posebej omenimo uredniški odbor, v katerem je doslej delovalo 34 sodelavcev: MIHA ADAMIČ, BOŠTJAN ANKO, FRANC BATIČ, IVO A. BOŽIČ, LUKA BOŽIČ, ANTON BRANCELJ, TATJANA ČELIK, MATIJA GOGALA, JANEZ GREGORI, ANDREJ HUDOKLIN, PRIMOŽ KMEČL, JELENA KRALJ, KAJETAN KRAVOS, BORIS KRYŠTUFEK, PETER LEGIŠA, GORDAN LUKAČ, BOŽIDAR MAGAJNA, BOJAN MARČETA, SERGEJ D. MATVEJEV, TOMAŽ MIHELIČ, JOSEF MIKUSKA, ROGER H. PAIN, JENŐ J. PURGER, PETER SACKL, MARTIN SCHNEIDER-JACOBY, PETER SKOBERNE, RADO SMERDU, ANDREJ SOVINČ, DARE ŠERE, KAZIMIR TARMAN, DAVORIN TOMIČ, JANA VIDIČ, AL VREZEC in ANDREJ O. ŽUPANČIČ. Le-ti so ne le jamčili za strokovno korektnost objavljenih prispevkov, pač pa so v uredniškem postopku tudi aktivno sodelovali kot recenzenti. Recenzije pa so osnovno jamstvo strokovnega in znanstvenega nivoja vsakega časopisa, pri čemer je *Acrocephalus* vztrajal vseh 25 let. Število sodelujočih recenzentov in opravljenih recenzij je danes verjetno nemogoče prešteti oziroma oceniti. Član uredniškega odbora z najdaljšim stažem tako v odboru kot nasploh med ustvarjalci revije *Acrocephalus* je JANEZ GREGORI, ki pri reviji sodeluje že 23 let. Lektor oziroma prevajalec z najdaljšim, 20-letnim stažem je HENRIK CIGLIČ. Kako veliko belo liso na ornitološkem zemljevidu Evrope je zapolnil *Acrocephalus*, nam pove dejstvo, da je DOPPS revijo že ob izidu 4. številke leta 1980 izmenjeval s 27 ornitološkimi in naravovarstvenimi revijami drugih držav. To število je do danes naraslo na 113. Ob koncu leta 2004 beležimo 25 let

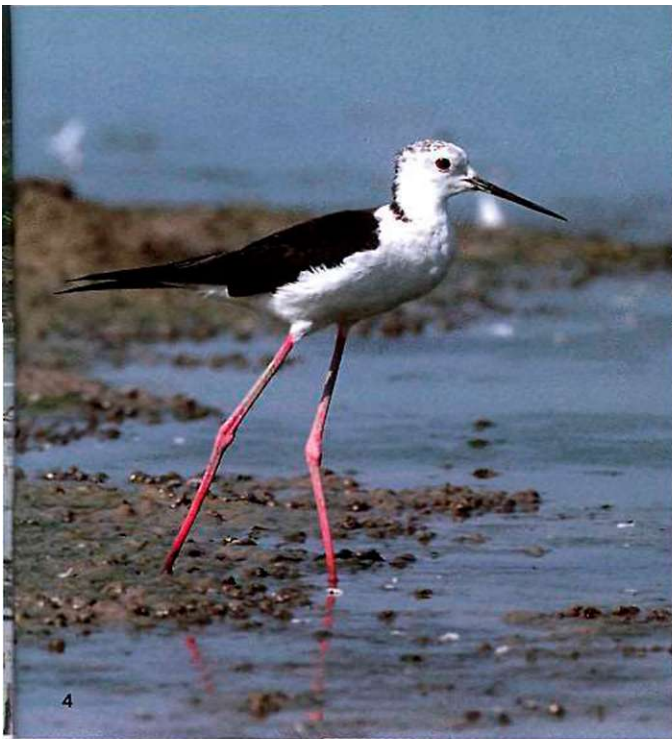
neprekinjenega izhajanja in izid 123. številke revije *Acrocephalus*. V prvih sto številkah je 216 avtorjev objavilo 2.202 prispevka, s čimer je bilo ovekovceženih prek 12.000 podatkov o pticah. *Acrocephalus* pomeni prelomnico v slovenskem ornitološkem pisanju in strokovnem zanimanju za ptice pri nas. Takšnega vzpona ob izidu prve številke *Acrocephalus* leta 1980 verjetno ni pričakoval nihče. Več o slovenskem ornitološkem pisanju in ustvarjalcih revije *Acrocephalus* skozi 25-letno zgodovino si lahko preberete v prispevkih ALA VREZCA (*Acrocephalus* 25(120): 1-3, *Svet ptic* – pričujoča številka).

Iz *Acrocephalus* so se leta 1994 najprej umaknile društvene novice. Po izmenjavi izkušenj z drugimi partnerji BIRDLIFE na 21. svetovni konferenci BIRDLIFE (avgust 1994, Rosenheim v Nemčiji) je SLAVKO POLAK predlagal ustanovitev informativnega biltena *Novice DOPPS*. Nulto številko sta pripravila SLAVKO POLAK in BORUT MOZETIČ (1994), urednica vseh nadaljnjih 5 letnikov oziroma 20 števil pa je bila ANDREJA RAMŠAK (1995–1999). V uredniškem svetu je sodelovalo 6 članov: DAMIJAN DENAC, ANDREJ FIGELJ, LEON KEBE, PETER LEGIŠA (pomočnik urednice), BORUT MOZETIČ in AL VREZEC. Risbe ptic so prispevali SLAVKO POLAK, IRENA PAVLAKOVIČ in MIRO PERUŠEK, karikature pa MARJAN VAUPOTIČ.

Še bolj prelomno za revijo *Acrocephalus* je bilo leto 1999, saj je dobila mednarodni uredniški odbor in začela objavljati članke domačih in tujih avtorjev v angleškem jeziku. S tem se je dvignila citiranost ter ugled revije v svetovni ornitologiji in postala je ornitološka revija za jugovzhodno Evropo in vzhodno mediteransko regijo, ki je danes citirana v šestih bazah podatkov. Cena napredka je bila seveda poljudnost in s tem razumljivost *Acrocephalus* za številno, večinoma laično članstvo DOPPS. Rešitev se je pokazala v preoblikovanju društvenega biltena *Novice DOPPS* v poljudno ornitološko revijo.

Ideja je ponovno zrasla na svetovni konferenci BIRDLIFE

(oktober 1999, Kuala Lumpur v Maleziji), ki se je udeležil TOMAŽ JANČAR. Iz *Novic DOPPS* je tako nastal *Svet ptic*, v katerega so se iz *Acrocephalus* preselile poljudne rubrike, denimo Skrivnostna fotografija. Še naprej jih je urejala ANDREJA RAMŠAK (2000–2003), ki jo je nasledil DAMIJAN DENAC (od 2003 dalje). Tehnični urednik je ANDREJ FIGELJ (od 2002 dalje), v Uredniškem odboru pa je sodelovalo 11 sodelavcev: LUKA BOŽIČ, DAMIJAN DENAC, MARIJAN GOVEDIČ, LEON KEBE, URŠA KOČE, ANDREJA RAMŠAK, BORUT RUBINIČ, JAKOB SMOLE, DAVORIN TOME, AL VREZEC in EVA VUKELIČ. V petih letnikih je do sedaj izšlo 20 števil *Sveta ptic*. Več o *Novicah DOPPS* in *Svetu ptic* ter njihovih ustvarjalcih si lahko preberete v prispevku ANDREJE RAMŠAK (*Svet ptic* – pričujoča številka).

Ornitološki atlas Slovenije

Začetki ornitološkega atlasa Slovenije segajo v leto 1976, ko je propadlo poskusno kartiranje rjavega srakoperja. Že naslednje leto je bilo uspešno opravljeno kartiranje 11 lahko opaznih vrst. Sledilo je neuspešno dopolnilno kartiranje 11 lahko opaznih vrst v letu 1978. Leta 1979 smo prvič popisovali celotno listo gnezdečih ptic, pri čemer je sodelovalo 18 (od 33) povabljenih opazovalcev. Ozemlje Slovenije je bilo zatem razdeljeno na pet sektorjev. Od zahoda proti vzhodu jim je pripadalo naslednje število kvadratov, ki naj bi jih obdelali postopno: 42 (1980), 64 (1981), 52 (1982), 46 (1983) in 41 (1984). Sledila so leta dopolnilnega kartiranja in do leta 1988 nam je uspelo bolj ali manj temeljito popisati vse kvadrate. Skupno 87 popisovalcev je v 238 kvadratih zabeležilo 219 vrst gnezdilke, od teh jih je 10 domnevni, 3 možne, druge pa so potrjene. Podrobnosti in rezultate si lahko ogledate v knjigi IZTOKA GEISTRA *Ornitološki atlas Slovenije* (DZS, 1995).

V zimi 1979/80 je bilo opravljeno poskusno popisovanje 19 kvadratov za zimski atlas, ki je prek pasivnega popisovanja v obdobju 1980/81–1985/86 in aktivnega popisovanja v obdobju 1986/87–1990/91 prešlo v popisovanje še neraziskanih kvadratov v obdobju 1991/92–1992/93. Delo 150

popisovalcev je do decembra 1985 koordiniral IZTOK GEISTER, kasneje pa ANDREJ SOVINČ. V 240 pregledanih kvadratih je bilo reistriranih 192 redno, občasno ali zelo redko pojavljajočih se vrst ptic, katerih razširjenost in pojavljanje je predstavljena v knjigi ANDREJA SOVINČA *Zimski ornitološki atlas Slovenije* (Tehniška založba Slovenije, 1994).

Izidu obeh temeljnih atlasov so sledili lokalni atlasi. Popisi za *Ornitološki atlas Ljubljanskega barja* so potekali od 1989 do 1996 in so ga koordinirali ANDREJ SOVINČ, DAVORIN TOME in PETER TRONTEJL (*Acrocephalus* 14(60): 145–151). Do leta 2003 so bili zbrani še fenološki in favnistični podatki za negnezdilke. Vsi zbrani podatki so obdelani in delo je tik pred objavo.

Vodja in organizator projekta *Lokalnega ornitološkega atlasa Drave* med Mariborom in Ptujem v letih 1989–1992 je bil FRANC BRAČKO, ki je z neizmernim entuziazmom in voljo ter ogromno količino vloženih terenskih dni opravil večino kartiranja (*Acrocephalus* 16(68–69–70): 58–61, 18(82): 1–97).

Prvi *Ornitološki atlas Triglavskega narodnega parka* (TNP) je bil izdelan leta 1983 kot raziskava za naročnika TNP pod koordinatorskim IZTOKA GEISTRA (*Acrocephalus* 4(16): 37–38). Ponovno je pogodbeno popisovanje TNP potekalo od leta 1991 do 1996. Popisovanje gnezdilke je koordiniral TOMAŽ JANČAR (*Acrocephalus* 12(47): 42–43, 13(55): 193–194, 14(58–59): 132–133, 15(62): 3–7), zimsko popisovanje pa PRIMOŽ KMECL. Zaradi pomanjkanja interesa naročnika *Ornitološki atlas TNP* ni izšel v knjižni izdaji, ampak je bil izročen naročniku kot interno poročilo.

Trenutno poteka popisovanje za *Novi ornitološki atlas gnezdilke Slovenije* (2002–2008), ki ga koordinira TOMAŽ MIHELČ. Osnovni namen novega ciklusa popisovanja je zagotoviti primerljivost s prejšnjim atlasom in obenem pridobiti podatke o številčnosti populacij gnezdečih ptic v Sloveniji. Zato poteka na treh ravneh: popis razširjenosti znotraj kva-

4: Polojnik (*Himantopus himantopus*) je redka gnezdilka v Sloveniji. Njegov zarod na gnezdišču pri Ormožu so rešili v Tovarni sladkorja s takojšnjim ukrepnim po obvestilu ornitologov. Upajmo, da bo ta ptica v prihodnosti gneznila tudi v Škocjanskem zatoku.

foto: Kajetan Kravos

5: Ko ljudje opazijo naravovarstveni problem, pogosto pokličejo v pisarno DOPPS. Naj gre za reševanje laboda grbca (*Cygnus olor*), ki je pogoltnil ribiško vabo, ali za nedovoljen poseg na neko območje, je treba pri prici ukrepati.

foto: Damijan Denac

dratov s stranico 10 km, popis redkih in težavnih vrst ter popis številčnosti, s štetjem ptic v »tetradah«. Prvi dve ravni sta lažji in primerni za slehernega člana DOPPS, »tetradni popis« pa je zahtevnejši in so mu kos le bolj izkušeni popisovalci (*Svet ptic* 8(1): 28-30, 9(4): 29, 10(1): 18).

V delo za *Novi ornitološki atlas gnezdil Slovenije* smo vnesli nekaj novih oblik organizacije, kot so skupinski popisi določenega območja in sistem mentorstev, ki omogoča znanja željnemu članu, da se pri popisovanju na terenu priključi bolj izkušenemu popisovalcu in s tem hitreje doseže stopnjo samostojnega popisovalca »tetrad«. Skupinski popisi prinašajo poleg koristnega druženja, izmenjave izkušenj in umerjanja popisovalskih kriterijev tudi podatke iz območij, ki so sicer težje dostopna in zapostavljena. Doslej so člani DOPPS skupinsko popisovali v Beli krajini (2002), na Krasu (2003) in Koroškem (2004).

Varstvo ptic

DOPPS je že v delovnih področjih društva, ki so bila podana na ustanovni skupščini, zapisal »varstveno področje« (*Acrocephalus* 1(1): 20). Ta dejavnost se je kmalu udeležila v *Komisiji za varstvo narave DOPPS* (kasneje *Odboru za varstvo narave*), ki je bila ustanovljena januarja 1992 (*Acrocephalus* 1(1): 20). Brez dvoma je ta komisija najbolj zaznamovala delovanje DOPPSa od samega začetka pa do preloma stoletja in bi ji kazalo nameniti posebno obširno poglavje DOPPSove zgodovine. Vodila sta jo predsednika BORUT ŠTUMBERGER (1982-1991) in FRANC BRAČKO (od 1991-2000). V tem prispevku iz obsežnega dosjeja varstva ptic v začetnem obdobju omenjam le »Odlok o zavarovanju jezerc z okolico v Bobovku pri Kranju«, ki je območje 25. 2. 1981 kot prvo zavarovano močvirje v Sloveniji razglasil za naravno znamenitost (*Acrocephalus* 2(7): 17), in »Odlok o razglasitvi območja ribnikov v dolini Drage pri Igu za naravno znamenitost« iz leta 1986 (*Acrocephalus* 7(29): 47-48). Najpomembnejše je DOPPS in varstvo ptic v Sloveniji zaznamovalo obdobje *Pomembnih območij za ptice* (Important Bird Areas – IBA), na katerem danes temelji sodobno globalno varstvo ptic. DOPPS je pri projektu sodeloval od samega začetka, ko so v letu 1986 gradivo o prvih Slovenskih IBAjih za DOPPS pripravili JANEZ GREGORI, JANA VIDIC in BORUT ŠTUMBERGER. Leta 1989 je ICBP (Mednarodni svet za zaščito ptic – *International Council for Bird Preservation*) – kasneje se je preimenoval v BIRDLIFE objavil prvi inventar evropskih IBA pod naslovom *Mednarodno pomembna območja za ptice v Evropi*. V sklopu poglavja o IBA v Jugoslaviji je bilo vanj vključenih osem slovenskih območij. Večina med njimi se približno ujema z območji, ki imajo status IBA še danes (Ljubljansko barje, Cerkniško jezero, Sečoveljske soline itd.).

Leta 1992 je v okviru ICBP stekel projekt drugega opredeljevanja IBAjev v Evropi, ki je trajal skoraj celo desetletje. V DOPPSu je bila organizirana mreža lokalnih koordinatorjev, ki jo je vodil koordinator IBA za Slovenijo, sprva MILAN VOGRIN (oktober 1992–marec 1996) in nato SLAVKO POLAK (marec 1996–konec leta 2000). V marcu 2000 je izšel prenovljen inventar IBA v Evropi in konec leta 2000 še *Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji*, ki jih je uredil koordinator IBA za Slovenijo SLAVKO POLAK (DOPPS, Monografija DOPPS št. 1, Ljubljana). Zaključil se je naš prvi veliki projekt BIRDLIFE, s katerim smo postavili temelje območnega varstva ptic v Sloveniji.

Sredi leta 1999 se je začel triletni projekt *Problematika varstva ptic pri približevanju Slovenije Evropski skupnosti* (Accession), ki je bil doslej daleč največji projekt v sodelovanju DOPPSa z BIRDLIFE in je imel daljnosežne posledice. Na pobudo DOPPS je beločeli deževnik vključen v Prilogo I

Direktive o ohranjanju prostoživečih vrst ptic EU (Council Directive 79/409/EC), v nacionalnem merilu pa je bil osnova za kasnejšo razglasitev slovenskih SPA (Posebna območja varstva – *Special Protected Area*). Britanski partner RSPB je financiral stroške projekta in zaposlitev koordinatorja ANDREJA BIBIČA (1999–2000).

Po pregledu obstoječih podatkov iz zgornjega projekta in izboru kvalifikacijskih vrst so bili opravljeni dodatni popisi vrst in območij (pomemben del so sestavljali popisi podhujke in gozdnih vrst sov). Delo koordinira LUKA BOŽIČ (od marca 2001 dalje). DOPPS je podatke o 25 območjih IBA posredoval Ministrstvu za okolje, prostor in energijo kot strokovne predloge za SPA. V začetku leta 2003 je izšla še monografija *Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji 2 - Predlogi Posebnih zaščitnih območij (SPA) v Sloveniji*, ki jo je uredil koordinator LUKA BOŽIČ (DOPPS, Monografija DOPPS št. 2, Ljubljana), s poudarkom na vrstah in kriterijih, pomembnih na ravni EU. Sledilo je vključevanje predlaganih SPA za ptice v slovenska območja Nature 2000. Tu so se izrazili in ponekod tudi uveljavili ekonomski interesi države in lokalnih skupnosti, ki so bili nasprotni strokovnim podlagam varstva narave (*Svet ptic* 10(2): 14-15). Z *Uredbo o posebnih ohranitvenih območjih* je bilo aprila 2004 kot SPA za ptice razglašenega 22,8 % celotnega slovenskega ozemlja (namesto predlaganih 24 %). Narejen je bil pomemben korak proti dolgoročnemu ohranjanju ptic in njihovih habitatov v Sloveniji.

Prelomni trenutek za DOPPS in varstvo ptic v Sloveniji pomenijo tudi prizadevanja za zavarovanje Škocjanskega zatoka. Leta 1993 je *Komisija za varstvo narave DOPPS* pripravila projekt *Ohranitev in renaturacija Škocjanskega zatoka*, ki ga je DOPPS promoviral z izdajo zloženke in potujočo razstavo »Škocjanski zatok – oaza na pragu Kopra«. Od samega začetka je projekt koordiniral BORUT MOZETIČ, ki mu je v zagonski fazi pomagal TIHOMIR MAKOVEC.

Leta 1993 je Ministrstvo za kulturo izdalo prvo *Odločbo o začasnih razglasitvi Škocjanskega zatoka za naravno znamenitost*. Sledila je *Odredba o interventnem zavarovanju Škocjanskega zatoka* Ministrstva za okolje in prostor, ki je bila več let zaporedoma podaljšana. Državni zbor RS je na seji 26. 2. 1998 nato sprejel *Zakon o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok*, ki zagotavlja trajno pravno zaščito območja in postavlja pogoje za varstvo in upravljanje rezervata.

S podporo partnerstva BIRDLIFE, Društva botanikov Slovenije, Društva za preučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije ter Slovenskega odonatološkega društva je DOPPS na podlagi *Uredbe o koncesiji za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok* pripravil vlogo za pridobitev koncesije. Vlada RS je 30. 9. 1999 z *Odločbo o izbiri koncesionarja* podelila DOPPSu desetletno koncesijo za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok. S tem se je začela sanacija in renaturacija Škocjanskega zatoka ter ureditev rezervata, odprtega za javnost (*Svet ptic* 6(2): 8-11, 7(2): 24-25, 8(1): 15).

DOPPS je leta 2000 pridobil sredstva Evropske skupnosti iz programa LIFE Narava III s projektom *Renaturacija in ohranjanje habitatov in ptic v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok* (*Svet ptic* 9(1): 15-18). Nekaj dni pred vstopom Slovenije v EU pa je slovenska vlada razglasila posebna varstvena območja – območja Natura 2000, med katerimi je tudi Naravni rezervat Škocjanski zatok. Vsa zgodba o uspehu v Škocjanskem zatoku je plod skupinskega dela, ki pa si ga ne moremo predstavljati brez neizmernega optimizma in entuziazma BORUTA MOZETIČA.

Naj omenim še sooblikovanje naravovarstvene in njej

6: DOPPS od vsega začetka sodeluje pri projektu BirdLife - Evropski in Svetovni dan opazovanja ptic. Prvi vikend v oktobru je navadno rezerviran za predstavitev ptic, njihove ogroženosti in dela ornitologov.
foto: Damijan Denac

7: Mladi zrejo v zlatovranko (*Coracias garrulus*) in dojemajo, da se biodiverzitetna siromaši na našem pragu. Tudi njihova dejanja bodo krojila prihodnjo usodo ptic, zato je izobraževanje ena naših pglavitnih nalog.
foto: Damijan Denac

sorodne zakonodaje. DOPPS je dvakrat pomembno vplival na oblikovanje lovskega zakona (1992 in 2004) in dosegel opustitev legalizacije sokolarstva. Tako mu je uspelo obdržati nizko število lovnih vrst ptic.

Prek projekta *Problematika varstva ptic pri približevanju Slovenije Evropski skupnosti* (Accession) je DOPPS ob pomoči BIRDLIFE in ob sodelovanju z Ministrstvom za okolje, prostor in energijo ter Agencijo RS za okolje posredno prispeval k spremenjenemu in dopolnjenemu Zakonu o naravi.

Slovenska imena ptic

Že na prvi seji uredniškega odbora *Acrocephalus* 14. 3. 1980 je ANDREJ O. ŽUPANČIČ odprl razpravo o slovenskih imenih ptic in menil, da lahko vsak avtor uporablja ime, ki ga pozna, merilo za ločevanje pa je znanstveno ime ob našem. To mnenje je IZTOK GEISTER pod načelom »cvete naj vsi cvetovi« zapisal v članku *Problematika slovenskih ptičjih imen (Acrocephalus* 1(3): 37-38). Da nam domača imena ptic ne dajo miru, je pokazala ustanovitev *Terminološke komisije DOPPS* konec osemdesetih let prejšnjega stoletja in prispevki PETRA GROŠLJA *O poimenovanju ptičev (Acrocephalus* 1(6): 97-99), JANEZA GREGORIJA *Vprašanja strokovnih in slovenskih ptičjih imen (Acrocephalus* 12(47): 36-40), TOMAŽA JANČARJA *Slovenska imena ptičev – vabilo k razpravi (Acrocephalus* 12(47): 40-41) in IZTOKA GEISTRA *Vsaki ptici svoje ime (Acrocephalus* 12(48): 98-104).

Uredniška politika »cvete naj vsi cvetovi« se je v *Acrocephalusu* uveljavljala vse do leta 1999. Prelom je bila objava *Imenika ptic zahodne Palearktike* avtorjev TOMAŽA JANČARJA, FRANCA BRÄČKA, PETRA GROŠLJA, TOMAŽA MIHELICA, DAVORINA TOMETA, TOMIJA TRILARJA in ALA VREZCA (*Acrocephalus* 20(94-96): 97-162), ki je bila plod dela *Terminološke komisije DOPPS* pod vodstvom TOMAŽA JANČARJA, pri čemer je treba omeniti pionirsko delo JANEZA GREGORIJA *Predlog imen ptičev širšega Palearktike* (Rokopis, gradivo za drugo *Terminološko komisijo DOPPS*, arhiv *Terminološke komisije DOPPS*). Od takrat

naprej se v vseh DOPPSovih publikacijah uporabljajo imena iz tega imenika, člani društva pa čakamo na razširitev dela na celoten planet. Številka *Acrocephalus* z *Imenikom* je bila natisnjena v povečani nakladi in je bila prek stanovskih društev poslana vsem prevajalcem v Sloveniji.

Regionalna organiziranost

Z naraščanjem članstva v DOPPSu so se krepile tudi ideje o regionalnem organiziranju ornitologije v Sloveniji. Prvi korak v to smer je bila ustanovitev *Ornitološkega društva Ixobrychus* v Kopru 9. 11. 1983. Razvoj dogodkov je takrat kazal na oblikovanje regionalnih društev in preoblikovanje DOPPSa v slovensko zvezo ornitoloških društev.

Vendar se kasneje štajerski kolegi, ki so bili aktivno vključeni v delovanje DOPPSa, niso odločili za ustanovitev regionalnega društva, temveč so na Skupščini DOPPS v februarju 1989 predstavili idejo o ustanovitvi sekcije DOPPS.

Ustanovni sestanek *Štajerske sekcije DOPPS* je potekal marca 1989 v Mariboru. Člani sekcije so si načrtali program v 15 točkah, ki je poleg popularizacije ornitologije s predavanji in izleti vključeval tudi aktivno varstvo ptic, usmerjeno v Pomurje in Podravje, ter projekt lokalnega ornitološkega atlasa Drave med Mariborom in Ptujem (*Acrocephalus* 16(68-69-70): 58-61, 18(82): 1-97).

Na Martinovo novembra 1995 so v Cerknici ustanovili *Notranjsko sekcijo DOPPS*, ki pokriva občine Cerknica, Loška dolina, Logatec, Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica in Bloke. Poznamo jo po emblemu s podobo kosca in vsakoletni akciji štetja kosca, popularno imenovani »Crex Night« (*Svet ptic* 6(2): 28).

Ljubljanska sekcija DOPPS, ki je bila ustanovljena novembra 1997, je svoje delovanje osredotočila predvsem na bližnje Ljubljansko barje. Pohvali se lahko s odmevno razstavo *Ljubljansko barje – osrednje slovensko naravno bogastvo*, ki je

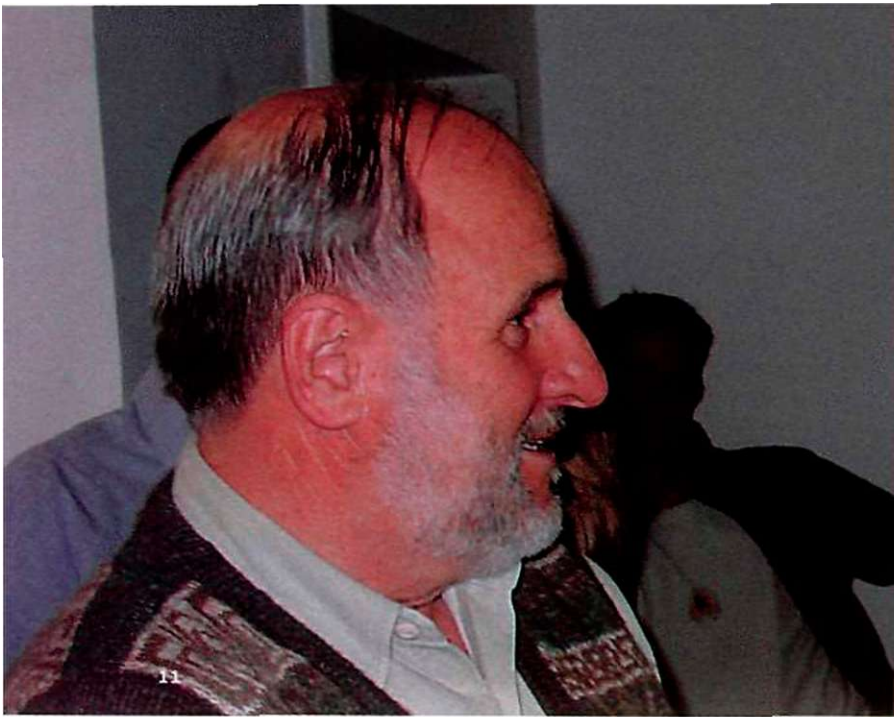
8 in 9: Zgodil se je premik v zavesti ljudi. Brez posredovanja ornitologov je gospod Smiljan Klemenčič sam v gramoznici v Melincih izdelal gnezditveno steno za breguljke (*Riparia riparia*), poleg katerih so gnezdzili tudi čebelarji (*Merops apiaster*). Postavil je tudi informativno tablo z zloženko DOPPS! Dejanja govorijo sama zase.

foto: Damijan Denac

10: V zadnjih 25 letih se je tudi v naravi marsikaj spremenilo. Pribe (*Vanellus vanellus*) med drugim pri nas ne gnezdzijo več na travnikih, ampak le še na njivah, kjer pa so manj uspešne. Intenzivno kmetijstvo je poglaviti naravovarstveni problem naše dobe. Druge vrste, kot na primer južna postovka (*Falco naumanni*), so intenzivno kmetijstvo plačale tako, da so kratko malo izginile.

foto: Dušan Klenovšek

11: Janez Gregori, predsednik DOPPSa v obdobju od 1979 do 1983.
foto: Miljan Šiško

12 in 13: Nemara se sploh ne zavedamo, kako pomembna so naša dejanja in zgle-di. Tako kot je sivi muhar (*Muscicapa striata*) uporabil krmilnico za gnezdenje, lahko kdo drug oplemeniti naše delo. Razumeti pregovor »Več ko damo, več dobimo« za marsikoga ni preprosto.
foto: Tomaž Mihelič

prepotovala vse barjanske občine in je bila na ogled tudi na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete, in z monitoringom velikega skovika na Ljubljanskem barju (od leta 1998 dalje) (*Acrocephalus* 19(90-91): 143-146, 21(98/99): 35-37).

Jugoslovansko in mednarodno povezovanje

Že na drugi skupščini decembra 1980 je bil na predlog SERGEJA D. MATVEJEVA sprejet sklep, da bi ustanovili enotno jugoslovansko ornitološko društvo. Sklenili smo, da z akcijo pričnemo takoj, ko bodo izpolnjeni pogoji za to. S tem sklepom si je DOPPS začrtal aktivno delovanje, sprva na območju Jugoslavije, kasneje pa tudi mednarodno.

Osemdeseta leta so zaznamovale konference ornitologov Jugoslavije, ki so pomenile neformalno druženje tako profesionalnih kot amaterskih ornitologov, njihovo medsebojno informiranje in usklajeno delo.

Prva konferenca ornitologov Jugoslavije je bila 12. in 13. 3. 1983 v Beogradu. Predsedoval ji je VOJISLAV VASIČ, med 41 sodelujočimi so bili tudi IVO A. BOŽIČ, JANEZ GREGORI, SERGEJ D. MATVEJEV, DAVORIN TOME in TOMI TRILAR. Slovenci smo predstavili ornitološko delo v naši republiki, s posebnim poudarkom na DOPPSu. Zaključki so bili naslednji: društvi bodo ustanovili tudi na Hrvaškem in v Vojvodini, jeseni bo skupna akcija obročkanja ptic na moravsko-varдарski selitveni poti pri Preševu, stekle bodo priprave za skupno akcijo preučevanja ptičjih populacij v kontinentalnih hrastovih gozdovih v posameznih predelih Jugoslavije, organizator akcije *Spomladansko opazovanje selivk* v Sloveniji bo poslal vsem udeležencem konference ustrezne obrazce, da bodo poskušali razširiti fenološka opazovanja na vso Jugoslavijo, oživiti je treba Jugoslovansko sekcijo za varstvo ptic pri ICBP (*Acrocephalus* 4(15): 23).

Druga konferenca ornitologov Jugoslavije je bila 5. in 6. 5. 1984 v Zagrebu pod predsedstvom GORANA SUŠIČA. Udeležilo se je 48 ornitologov iz vseh republik in pokrajin

Jugoslavije, razen Črne gore. Iz DOPPSa so se je udeležili SERGEJ D. MATVEJEV, SLAVKO POLAK in TOMI TRILAR. Na pobudo prve konference je bilo na Hrvaškem ustanovljeno Društvo za zaščito, proučevanje in proučevanje ptica Hrvatske (februarja 1984) in v Vojvodini Komisija za zaščito, proučevanje in proučevanje ptica pri Društvu ekologa Vojvodine (1984). Udeleženci konference so se sklenili pridružiti mednarodnemu projektu štetja belih štokelj (ICBP) in se dogovorili za skupno metodo za preučevanje ornitofavne kontinentalnih hrastovih gozdov v Jugoslaviji. S konference so poslali naslednje apele: Lovski zvezi Jugoslavije zahtevo za ukinitve zakona o zastrupljanju volkov (posredno se zastrupljajo ujede), Republiškem zavodu za zaščito narave SRH nasprotovanje projektu odstrela kanje zaradi ugotavljanja njene škodljivosti in morebitne ukinitve zaščite, Prirodoslovnemu muzeju Slovenije prošnjo za ažuriranje najdb obročkanih ptic in Pokrajinskemu zavodu za zaščito narave Vojvodine podporo za zaščito Carske bare (*Acrocephalus* 5(21): 47).

Tretjo konferenco ornitologov Jugoslavije je organiziral DOPPS 9. in 10. 3. 1985 v Ljubljani. Na konferenci je sodelovalo 58 udeležencev, med njimi tudi 23 članov DOPPS. Predsedoval ji je TOMI TRILAR. Udeleženci konference so obsodili poboj ptic v okolici Dubrovnika, zahtevali prenehanje sramotne akcije zastrupljanja volkov v Črni gori in Makedoniji in predlagali popolno zaščito vseh ujed tudi v Sloveniji. Opredelili so se proti vsem raziskavam, ki ugotavljajo škodljivost ptic (*Acrocephalus* 6(24): 17 in 6(24): 26-27).

Četrto konferenco ornitologov Jugoslavije 13. in 14. 12. 1986 v Novem Sadu je organizirala Komisija za zaščito, proučevanje in proučevanje ptica pri Društvu ekologa Vojvodine. Na konferenci, ki sta ji predsedovala JOSIP ŠOTI in TOMI TRILAR, je sodelovalo 70 udeležencev iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije, razen Kosova in Makedonije. Med njimi so bili tudi predstavniki DOPPSa: SERGEJ D. MATVEJEV, DARE ŠERE, RUDOLF TEKAVČIČ in TOMI TRILAR. Med zaključki je bilo pri-

poročilo za vključitev v mednarodno zimsko štetje vodnih ptic v organizaciji IWRB (Mednarodni biro za preučevanje vodnih ptic – *International Waterfowl Research Bureau*), podpora iniciativi ICBP za popis Mednarodno pomembnih območij za ptice v Evropi (IBA), predlog za skrajšanje lovne dobe za vodne ptice, odločno nasprotovanje sokolarstvu in predlogu, da se velikemu kormoranu ukine status zaščitene vrste (*Acrocephalus 8(31-32): 27*).

Peta konferenca ornitologov Jugoslavije je bila 21. in 22. 11. 1987 v Osijeku in ji je predsedoval JOSIP MIKUSKA. Med 55 udeleženci so bili tudi predstavniki DOPPSa: ANDREJ BIBIČ, JANEZ GREGORI, FRANCI JANŽEKOVIČ, KAJETAN KRAVOS, MIRO PERUŠEK, SERGEJ D. MATVEJEV, DARE ŠERE, MATJAŽ ŠKERLAK, RUDOLF TEKAVČIČ in TOMI TRILAR. V arhivu DOPPS se sklepi niso ohranili.

Šesta konferenca ornitologov Jugoslavije je bila 17. in 18. oktobra 1988 na Ohridu. Zaradi oddaljenosti ter časovne in denarne stiske je bil naš edini predstavnik JANEZ GREGORI. To je bilo zadnje srečanje ornitologov pred razpadom Jugoslavije.

Eden izmed sklepov Prve konference ornitologov Jugoslavije leta 1983 v Beogradu je bila oživetev Jugoslovanske sekcije za varstvo ptic pri ICBP. Za polnopravno članstvo v ICBP je bil predpogoj ustanovitev društva na jugoslovanski ravni. *Jugoslovenska sekcija za zaščito ptica* je bila sicer ustanovljena 5. 4. 1956 v Zagrebu, vendar ni nikoli prav zaživela in ni nikoli zaprosila za članstvo v ICBP.

Ponovno se spomnimo sklepa na predlog SERGEJA D. MATVEJEVA že na drugi skupščini DOPPS decembra 1980 o ustanovitvi enotnega jugoslovanskega ornitološkega društva. Z ustanovitvijo ornitoloških društev na Hrvaškem in v Vojvodini leta 1984 so bili doseženi pogoji za ustanovitev ornitološke zveze na jugoslovanski ravni, vendar se je izkazalo, da je DOPPS registriran le na občinskem nivoju. Medtem ko je začel delovati Iniciativni odbor za osnovanje Zveze ornitoloških društev Jugoslavije (ZODJ), je DOPPS 24. 5. 1986 sklical izredno skupščino, na kateri je spremenil statut za registracijo na republiški ravni. Registracija DOPPS na republiškem nivoju je bila od pristojnih organov potrjena 31. 12. 1986. Iniciativni odbor za osnovanje ZODJ, ki so ga sestavljali JOŽEF GERGELJ (Vojvodina), IŠTVAN HAM (Srbija), JASMINKA FIŠTROVIČ (Hrvaška), BORUT MOZETIČ (Ornitološko društvo *Ixobrychus*, Koper), JASMINA MUŽINIČ (Hrvaška), JOSIP ŠOTI (Vojvodina), TOMI TRILAR (DOPPS) in VOJISLAV VASIČ (Srbija), se je sestel trikrat, 19. 4. 1986 v Zagrebu, na Četrtni konferenci ornitologov Jugoslavije v Novem Sadu in pred ustanovno skupščino v Zagrebu.

ZODJ je bila ustanovljena 11. 4. 1987. Člani Izvršnega odbora ZODJ so bili VOJISLAV VASIČ (predsednik) iz Beograda, JANEZ GREGORI (podpredsednik), JASMINA MUŽINIČ (tajnica) iz Zagreba, JASMINKA FIŠTROVIČ (blagajničarka) iz Zagreba, IŠTVAN HAM iz Beograda, MIRKO ŠETINA, JOSIP ŠOTI iz Novega Sada in TOMI TRILAR. SERGEJ D. MATVEJEV je bil imenovan za dosmrtnega častnega predsednika. Nemudoma so se začele tudi aktivnosti za sprejem v ICBP, kamor je bila ZODJ sprejeta 18. 11. 1988, s čimer je postala nacionalna sekcija ICBP (*Acrocephalus 10(39-40): 33*).

Vsega tri leta kasneje je novembra 1991 Izvršilni odbor DOPPS zaradi nastale vojno-politične situacije zamrznil odnose z ZODJ – Jugoslovansko sekcijo ICBP, skupščini društva pa sklenil predlagati izstop iz zveze (*Acrocephalus 13(50): 29*).

DOPPS se je v zgodnjih osemdesetih letih začel samostojno

približevati BIRDLIFE, ki se je takrat še imenoval Mednarodni svet za zaščito ptic (International Council for Bird Preservation – ICBP). DOPPS kot regionalna organizacija in Slovenija kot del SFRJ ni imel formalnih pogojev za članstvo v ICBP. Leta 1986 je sledilo opredeljevanje Mednarodno pomembnih območij za ptice v Evropi (IBA). Gradivo za prva slovenska območja IBA so za DOPPS pripravili JANEZ GREGORI, JANA VIDIC in BORUT ŠTUMBERGER. Prvi inventar evropskih IBA je nato izšel leta 1989. Sledilo je vabilo mladih sekcije RSPB (Royal Society for the Protection of Birds) iz Velike Britanije k sodelovanju pri akciji za popis 10 najbolj pogostih vrst ptic – *The International Common Bird Survey*. Potekala je januarja 1989, koordiniral jo je TOMI TRILAR. To je bila predhodnica ICBPjevega *Evropskega dneva opazovanja ptic*, ki je bila prvič izpeljana oktobra 1993 in pri njej smo prvič polnopravno sodelovali z ICBP. Za DOPPS jo je koordiniral LUKA BOŽIČ. Akcija je postala tradicionalna tako mednarodno kot tudi v Sloveniji.

Po obisku predstavnice ICBP Miriam Langeveld je Izvršilni odbor DOPPS decembra 1992 sprejel sklep, da društvo zaprosi ICBP za status zastopnika za Slovenijo. Avgusta 1994 je bil DOPPS na 21. svetovni konferenci BIRDLIFE v Rosenheimu v Nemčiji imenovan za zastopnika (representative) BIRDLIFE za Slovenijo. Ravno v tem obdobju se je ICBP namreč preimenoval v BIRDLIFE INTERNATIONAL.

Sredi leta 1995 smo poslali na BIRDLIFE uradno vlogo za status partnerja pripravnika in v ta namen oblikovali poslanstvo in namen delovanja DOPPS (osnutek sta pripravila ANDREJ BIBIČ in BORUT ŠTUMBERGER). Status partnerja pripravnika (partner designate) BIRDLIFE smo dobili junija 1996 na Evropskem srečanju BIRDLIFE v Lapenranti na Finskem.

Na skupščini društva marca 1998 smo sprejeli prenovljeni statut in vanj zapisali angleško različico imena društva DOPPS – BIRDLIFE SLOVENIA.

Konec leta 2000 je direktor *Pisarne DOPPS* ANDREJ BIBIČ na sedež BIRDLIFE v Cambridge poslal obširno vlogo za pridobitev statusa partnerja. Na osnovi uspešno zaključenega projekta drugega opredeljevanja območij IBA v Evropi in triletnega projekta »Problematika varstva ptic pri približevanju Slovenije Evropski skupnosti« je bil DOPPS – BIRDLIFE SLOVENIA septembra 2001 na Srečanju evropskega dela BIRDLIFE v Gibraltarju razglašen za polnopravnega partnerja.

Več o zgodovini sodelovanja DOPPS s partnerstvom BIRDLIFE od začetkov do polnopravnega partnerstva si lahko preberete v prispevku TOMAŽA JANČARJA (*Svet ptic – pričujoča številka*).

DOPPS je s svojo dejavnostjo nedvomno največja biološka in naravovarstvena nevladna organizacija v Sloveniji. Neskromno bi bilo pričakovati, da bi katerikoli prispevek lahko zaobjel celotno četrtoletno zgodovino zelo raznolike in razgibane dejavnosti.

Člani DOPPS svoje delo združujejo v različnih komisijah, ki smo jih že omenjali. Svoj pečat DOPPSu sta dali tudi *Komisija za redkosti* (glej npr. *Acrocephalus 10(41-42): 75-80, 14(58-59): 97-123, 16(73): 193-196, 20(92): 26-30, 22(106-107): 109-113*) in *Komisija za ujede in sove*. *Komisija za fotografijo DOPPS* deluje že od samega začetka in je svoj prvi natečaj za najboljšo črno-belo fotografijo in najboljši barvni diapozitiv razpisala že leta 1982 (*Acrocephalus 3(11-12): 33*). Skromni začetki so prerasli v mednarodno odmeven fotonatečaj *Svoboden kot ptica*, ki ga skupaj organizirata DOPPS in generalni sponzor družba MOBTEL. ●